

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

The Implementation of the Student Support System in Schools under
the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

สุภพิชา โรจนธีรนาถ

Supapicha Rojjanateeranaj

อริสรา บุญรัตน์

Arisara Boonrat

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University

E-mail: supapicha.roj048@hu.ac.th

โทร. 084-996-7090

Received: 14 April 2026; Revised: 23 April 2026; Accepted: 19 September 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 2) เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา และ 3) ประมวลข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู จำนวน 328 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .967 วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พบว่า โดยภาพรวมครูที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ขณะที่ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาควรพัฒนาการดำเนินงาน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมการดูแลและพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ : การดำเนินงาน, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the level of the implementation of the student support system in schools under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3, 2) compare the level of the implementation of the student support system in schools under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3 classified by gender, educational level, work experience, and school size, and 3) compile recommendations for the implementation of the student support system in schools under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 328 teachers selected by simple random sampling. The research instrument was a questionnaire with a reliability coefficient of .967. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and F-test.

The research findings revealed that: 1) the overall implementation of the student support system in schools was at the highest level; 2) the comparison of the implementation of the student support system indicated that, overall, teachers with different gender and educational levels did not significantly differ in their opinions, while teachers with different work experiences and those working in schools of different sizes showed significant differences in their opinions; and 3) the recommendations suggested that schools should further develop the implementation of the student support system to be more systematic and efficient in order to promote comprehensive care and development of students through cooperation from all relevant sectors.

Keywords : Implementation, Student Support System, the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561–2580) กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาประเทศโดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้คนไทยเป็นผู้มีความรู้ ควบคู่คุณธรรม และมี

ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 อันเป็นรากฐานสำคัญของการยกระดับคุณภาพประเทศในระยะยาว ซึ่งแนวทางดังกล่าวสะท้อนถึงความจำเป็นของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านวิชาการ พฤติกรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยหนึ่งในกลไกสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาดังกล่าวคือ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ทั้งนี้ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือเป็นกระบวนการสำคัญในการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม อารมณ์ สังคม และการเรียนรู้ ซึ่งการดำเนินงานจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และทันต่อสถานการณ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559)

การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ และคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ สภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และโครงสร้างครอบครัว ทำให้เด็กจำนวนมากประสบปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรม เช่น ความยากจน การขาดโอกาสทางการศึกษา การใช้สารเสพติด หรือการถูกทอดทิ้ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้และการพัฒนาในระยะยาว ดังนั้น ครูในฐานะบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องมีบทบาทในการเฝ้าระวัง ดูแล ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะ ครูที่ปรึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกหลักของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก ความเข้าใจ และความเมตตา เพื่อให้สามารถเข้าถึงปัญหาของนักเรียนได้อย่างแท้จริง และสามารถประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม (วนิดา ชนินthyทรวงค์, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 เป็นหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับ สนับสนุน และส่งเสริมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาปีที่ 6 ในพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ จะนะ นาทวี สะบ้าย้อย เทพา และสะเดา รวมสถานศึกษาในสังกัดทั้งสิ้น 193 แห่ง ครอบคลุมโรงเรียนทุกขนาด จากการสังเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2567 พบว่าจำนวนนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย รวมทั้งสิ้น 848 คน เมื่อจำแนกตามสาเหตุพบว่าสาเหตุหลักคือปัญหาในการปรับตัวและปัญหาครอบครัว ซึ่งมีอัตราการขาดเรียนบ่อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.25 รองลงมาคือสาเหตุอพยพตามผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 14.28 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3, 2568)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน ซึ่งนำไปสู่ความเดือดร้อนของครอบครัว ความไม่สงบสุขของสังคม และอาจกระทบต่อความมั่นคงของมนุษย์ในระยะยาว ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเพื่อให้ทราบถึงระดับการดำเนินงาน มีการเปรียบเทียบปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และนำผลการวิเคราะห์ไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และ

คุณธรรม ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงามในการดำรงชีวิตในอนาคต เพื่อให้ นักเรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
- 2) เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา
- 3) เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 193 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 2,225 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน (Krejcie, R. V., & Morgan, D. W., 1970) อ้างถึงใน (ผกากรอง ดั่งสุข, 2567) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 328 คน และสุ่ม โดยแบ่งชั้นภูมิตามเกณฑ์สัดส่วนขนาดสถานศึกษา (Stratified Random Sampling) ด้วยการจับสลากแบบ ไม่ใส่คืน (Sampling Without Replacement)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของครู มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) เพศ ระดับ การศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 39 ข้อ โดยกำหนดค่า 5 ระดับ 1-5 คะแนนตามแนวคิดของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการ ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

3) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่าค่าดัชนี ความสอดคล้องได้ค่าระหว่าง 0.67-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ทั้งฉบับด้วย วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990 อ้างถึงใน (บุญชม ศรี

สะอาด, 2545) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.967

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ครู ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางออนไลน์ผ่านระบบ Google form กำหนดส่งคืนภายใน 30 วัน ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 328 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีคำนวณโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา การทดสอบค่าที (t-test) จำแนกประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา ด้วยการทดสอบค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 262 คน ร้อยละ 79.88 และเพศชาย จำนวน 66 คน ร้อยละ 20.12 มีระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 240 คน ร้อยละ 73.17 และระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 88 คน ร้อยละ 26.83 มีประสบการณ์การปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 150 คน ร้อยละ 45.73 มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี จำนวน 104 คน ร้อยละ 31.71 และมีประสบการณ์การปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 74 คน ร้อยละ 22.56 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 200 คน ร้อยละ 60.99 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 79 คน ร้อยละ 29.70 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 83 คน ร้อยละ 25.30 และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ จำนวน 45 คน ร้อยละ 13.71

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 328)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{x}$	SD	ระดับ
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.55	0.49	มากที่สุด
2. การคัดกรองนักเรียน	4.48	0.52	มาก
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.63	0.41	มากที่สุด
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาการเรียน	4.52	0.52	มากที่สุด
5. การส่งต่อนักเรียน	4.46	0.54	มาก
รวม	4.53	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.41$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.41$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.49$) และการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.46$, $SD = 0.54$) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ

(n = 328)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	(n = 66)		(n = 262)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.43	0.48	4.58	.0.48	-2.278*	0.023
2. การคัดกรองนักเรียน	4.61	0.53	4.45	0.52	2.232*	0.026
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.62	0.35	4.64	0.42	-0.475	0.636
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.58	0.47	4.51	0.53	1.014	0.311
5. การส่งต่อนักเรียน	4.50	0.44	4.45	0.56	0.767	0.444
รวม	4.54	0.41	4.52	0.42	0.311	0.756

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตาม เพศ ครูที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันทางสถิติ รายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 328)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา	ระดับการศึกษา				t	Sig.
	ปริญญาตรี		ปริญญาตรี ขึ้นไป			
	(n = 296)		(n = 32)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.48	0.51	4.74	.033	-5.284***	0.001

4165 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3

2. การคัดกรองนักเรียน	4.47	0.47	4.52	0.64	-0.81	0.497
3. การส่งเสริมและพัฒนาการเรียน	4.60	0.42	4.73	0.36	-2.591**	0.010
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.55	0.44	4.44	0.69	1.506	0.135
5. การส่งต่อนักเรียน	4.43	0.52	4.53	0.59	-1.485	0.139
รวม	4.50	0.42	4.57	0.39	-1.259	0.209

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เช่นเดียวกับ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเรียน ครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอื่นไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

(n = 328)

การดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของ สถานศึกษา	ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน						F	Sig.
	ต่ำกว่า 5 ปี		5 - 10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	(n = 148)		(n = 159)		(n = 21)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.33	0.52	4.46	0.56	4.73	0.33	22.48*	0.001
2. การคัดกรองนักเรียน	4.40	0.51	4.53	0.52	4.49	0.53	1.27	0.282
3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.56	0.42	4.66	0.40	4.65	0.41	1.400	0.248
4. การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข ปัญหานักเรียน	4.46	0.51	4.56	0.43	4.53	0.57	.850	0.428
5. การส่งต่อนักเรียน	4.36	0.62	4.43	0.50	4.52	0.52	2.511	0.083
รวม	4.42	0.47	4.52	0.42	4.59	0.37	4.265***	0.15

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

(n = 328)

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา	ขนาดของสถานศึกษา						F	Sig.
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่และ			
	(n = 83)		(n = 200)		ขนาดใหญ่พิเศษ			
					(n = 45)			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.53	0.50	4.55	0.47	4.55	0.49	.073	.929
2. การคัดกรองนักเรียน	4.45	0.52	4.48	0.52	4.53	0.51	.304	.738
3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน	4.63	0.40	4.63	0.40	4.62	0.42	.010	.990
4. การป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหา นักเรียน	4.50	0.53	4.52	0.51	4.55	0.51	.170	.844
5. การส่งต่อนักเรียน	4.44	0.55	4.45	0.54	4.47	0.50	.075	.927
รวม	4.50	0.41	4.52	0.41	4.54	0.42	.145	.865

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เช่น แบบบันทึกข้อมูลรายบุคคล แบบประเมินพฤติกรรม (SDQ) การสังเกต และการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งลดความซ้ำซ้อนของเอกสารและใช้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์และวางแผนช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรดำเนินการคัดกรองอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมผู้เรียนทุกคนในหลายมิติ เช่น พฤติกรรม เศรษฐกิจ สุขภาพ และความต้องการพิเศษ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง เพื่อสนับสนุนการวางแผนช่วยเหลือได้ตรงตามปัญหาและศักยภาพของผู้เรียน

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น แขนง ทักษะอาชีพ ชุมชน และกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนตามความสนใจและศักยภาพ พร้อมเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่

4. ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา นักเรียน ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน โดยวิเคราะห์ปัญหารายบุคคล คุรุมีบทบาทในการให้คำปรึกษา ดูแลใกล้ชิด และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลจากการคัดกรองและการสังเกตเป็นฐานในการช่วยเหลือ

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน ควรพัฒนาระบบการส่งต่อให้ครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยประสานความร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า สถานศึกษามีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินงานเป็นระบบ ครอบคลุมทุกด้าน และอาศัยความร่วมมือจากครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองในการดูแล ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันอย่างเป็นระบบ ทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างรอบด้าน และส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพและความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ผลการวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพรอบด้าน นอกจากนี้ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ยังให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในเชิงนโยบาย โดยผู้บริหารสถานศึกษาได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานแก่ครูและบุคลากรอย่างทั่วถึง แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งรายงานผลต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกากรอง ดวงสุข (2567) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 จำแนกตามเพศ ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า เพศไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้หรือการปฏิบัติงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากครูทุกคนได้รับมอบหมายบทบาทหน้าที่และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจนภายใต้นโยบายเดียวกันของสถานศึกษา ทำให้มีความเข้าใจและการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะการปฏิบัติงานในสองด้านดังกล่าวต้องอาศัยความใกล้ชิด ความสะดวกเอื้อรอบคอบ และวิธีการเข้าถึงนักเรียนที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากลักษณะเฉพาะของบุคคล เช่น รูปแบบการสื่อสารหรือประสบการณ์ในการดูแลนักเรียน ส่งผลให้ครูที่มีเพศต่างกันมีมุมมองหรือวิธีการดำเนินงานแตกต่างกันในบางประเด็น ดังนั้น แม้ภาพรวมจะไม่แตกต่างกัน แต่ผลที่พบในรายด้านสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการส่งเสริมแนวทางหรือรูปแบบการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะครูในด้านการรู้จักและการคัดกรองนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเกิดความเท่าเทียมและมีคุณภาพในทุกมิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรดา มลิลลา (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามระดับการศึกษา ภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษาไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้หรือการดำเนินงานในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เนื่องจากครูทุกคนได้รับการกำหนดบทบาทหน้าที่ แนวทาง และนโยบายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงทำให้มีความเข้าใจและการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 รวมทั้ง ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ที่ผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันอาจมีพื้นฐานความรู้ แนวคิด หรือทักษะในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีวิธีการหรือมุมมองในการทำความเข้าใจนักเรียนและการออกแบบกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนแตกต่างกันในบางประเด็น ดังนั้น แม้ภาพรวมจะไม่แตกต่างกัน แต่ผลในรายด้านสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในด้านการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤกษ์ชนะ มีสุข (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้และการดำเนินงานในระบบดังกล่าว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูที่มีประสบการณ์มากมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานที่สะสมจากประสบการณ์จริง ทำให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประสบการณ์มีบทบาทสำคัญต่อการทำความเข้าใจผู้เรียนในเชิงลึก เนื่องจากการรู้จัก

นักเรียนรายบุคคลต้องอาศัยการสังเกต การสะสมข้อมูล และประสบการณ์ในการวิเคราะห์พฤติกรรมและบริบทของผู้เรียน ขณะที่ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเด็ก และด้านการส่งต่อนักเรียน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานในด้านเหล่านี้มีแนวทาง ขั้นตอน และเกณฑ์ที่ชัดเจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ในทิศทางเดียวกันแม้จะมีประสบการณ์แตกต่างกัน ดังนั้น ผลการวิจัยจึงชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะครู โดยเฉพาะในด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผ่านการส่งเสริมประสบการณ์ การนิเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้ครูทุกระดับประสบการณ์สามารถดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี สังสอน (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเชิงราย จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานพบว่า โดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน

2.4 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าขนาดของสถานศึกษาไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาทุกขนาดมีการดำเนินงานภายใต้นโยบาย แนวทาง และมาตรฐานเดียวกันจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ สถานศึกษาทุกขนาดยังให้ความสำคัญต่อระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในฐานะกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ที่สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีมาตรฐานเดียวกันในทุกขนาดของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศดานันท์ เลียบบุญเขียว (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุควิถีปกติใหม่ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการประมวลข้อเสนอแนะการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า การพัฒนาระบบดังกล่าวควรมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนเป็นฐานในการวางแผนและตัดสินใจ ครอบคลุมตั้งแต่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนการส่งต่ออย่างเชื่อมโยงกันทุกขั้นตอน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการเชิงระบบและการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของศรีณย์ เปรมสุข (2566) ที่พบว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิผลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลเป็นฐานและการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของวนิดา ชินินทุพทวงศ์ (2562) ที่ชี้ให้เห็นว่าการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจึงจะสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างรอบด้าน

สรุป

ครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปี และปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง ผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด แต่ยังอยู่ใน ระดับมาก ผลการเปรียบเทียบพบว่า เพศ ระดับการศึกษา และขนาดสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน ขณะที่ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการประมวลข้อเสนอแนะ เน้นการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบันอย่างมีระบบ มีการจัดกิจกรรมให้ตรงกับศักยภาพของผู้เรียน ตลอดจนพัฒนาระบบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า แม้ภาพรวมการดำเนินงานจะอยู่ในระดับมากที่สุด แต่กระบวนการส่งต่อนักเรียนยังเป็นประเด็นที่ควรพัฒนา จึงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในลักษณะเชิงระบบที่ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันเป็นฐาน และเสริมสร้างกลไกการประสานงานทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็ง อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่มีประสิทธิผลและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกัน โดยเฉพาะด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพครู โดยเฉพาะครูที่มีประสบการณ์น้อย ผ่านการจัดอบรม การนิเทศ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครูที่มีประสบการณ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการวิเคราะห์และดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการส่งต่อนักเรียนให้มีความชัดเจน เป็นขั้นตอน และครอบคลุมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง ผลการวิจัยจะช่วยสะท้อนมุมมองเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการสื่อสาร ความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน และความพึงพอใจต่อการช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

และครอบคลุมได้ดียิ่งขึ้น

2. ควรดำเนินการวิจัยในรูปแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน โดยอาจประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลนักเรียนในการวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อพัฒนาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) หรือรูปแบบ นวัตกรรมการดำเนินงานที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา อันจะนำไปสู่การยกระดับประสิทธิผลของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- กรดา มลิลลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์. 8(2), 29-42.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤษณะ มีสุข. (2566). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก. วารสารการบริหารการศึกษา มมร. วิทยาเขต ร้อยเอ็ด. 3(2), 70-80.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ผกากรอง ดั่งสุข. (2567). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1. หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- วนิดา ชนินทุทธรังค์. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศดานันท์ เลียบภูเขียว. (2567). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุควิถีปกติใหม่ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์. 8(2), 329-339.
- ศรัณย์ เปรมสุข. (2566). การพัฒนารูปแบบบริหารเชิงกลยุทธ์ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิตการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สาลิณี สักสอน. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. (2567). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2567. สงขลา: กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลาเขต 3. (2568ก). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาปีการศึกษา 2568. สงขลา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รายงานสรุปผลการติดตามและประเมินผลการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. *Psychometrika*. 16 (3), 297–334.

Likert, R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. *Archives of Psychology*. 22 (140), 1–55.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30 (3), 607–610.